

ЕКОНОМСКИ ЧИНИОЦИ МИГРАЦИЈА У ДРЖАВАМА-ЧЛАНИЦАМА ЕВРОПСКЕ УНИЈЕ

Сажетак:

Предмет истраживања овог научног рада су економски чиниоци миграција у државе-чланице Европске уније. *Просторно* ограничење своди се на државе-чланице Европске уније, а *временски* оквир је двојак: теоријски разматра економске имиграције од Другог светског рада наовамо, а емпиријски везу одабраних економских чинилаца на одабир имиграционих политика на скали: либерално-рестриктивно, у свих 28 држава-чланица ЕУ. На овај начин остварује се *циљ* истраживања који изходи сазнањима о утицају одређених економских показатеља на приступе решавању мигрантске кризе. Тако се из овог истраживања може сазнати о вези економских чинилаца и миграторних кретања. Имајући у виду присутност и учесталост економских фактора и економских мотивационих импулзија у миграторним кретањима, овај рад завређује значајну *научну*, али и *друштвену оправданост*. *Методи* од којих аутори у истраживању полазе су: метод посматрања, анализа садржаја, упоредни метод, статистички метод...

Кључне речи: миграције, имигранти, економија, друштво, Европска унија

Овај научни рад настојаће да укаже на економске факторе као најзначајније чиниоце миграторних кретања ка земаљама-чланицама Европске уније.

I: ОСНОВНИ ХИПОТЕТИЧКИ ОКВИР

Ослањајући се на тезу о *push* и *pull* приступу као најзначајнијем мотивационом генератору миграција „у потрази за личном срећом“ аутори износе уводну хипотезу која гласи: економски чиниоци значајно утичу на миграторна кретања, како миграната тако и имиграционих политика земаља у које се долази ради трајног боравка.

II: ТЕОРИЈСКО-МЕТОДСКИ ОКВИР

---

¹ МА СПЕЦ Зоран Милосављевић, истраживач-сарадник (докторанд), bigz40@hotmail.com

Теоријско-методски оквир рада настојаће да појасни теоријске поставке проблема економских миграција, и да потом операционализацијом економске чиниоце из теоријски конципираних економских миграција преведе на индикације економских показатеља и потом пропусти кроз статистичко истраживање, како би се верификовала или одбацила уводна хипотеза.

1. РАДНО ДЕФИНИСАЊЕ (ЕКОНОМСКИХ) МИГРАЦИЈА – ТЕОРИЈСКА ОПЕРАЦИОНАЛИЗАЦИЈА

Миграције се често означавају као „кретање особе или групе особа из једне географске јединице у другу, преко административне или политичке границе, са циљем да се привремено или трајно населе на месту које се разликује од места порекла“. (О овоме у: Bauer T. and Haisken-DeNew J. and Schmidt C., 2005: 111-197) Уједињене нације миграције дефинишу као облик просторне покретљивости између једног географског дела и другог, подразумевајући под тим трајну промену места становања. (Vobić M., 2007)

За разлику од миграција, *економске миграције* су ужи појам и означавају премештање или дислокацију мигранта са једног простора, који је мање економски привлачан, на други простор, који за мигранта и његову породицу обећава боље услове за живот и рад. Право на миграцију проистиче из четири кључне слободе – слободе: роба, услуга, новца и радне снаге.² Економске миграције, стога се могу објаснити кроз тзв. *push* и *pull* приступ. (Corry D., 1996: 13) *Push* фактор, само име говори, означава: „гурање, потискивање“ потенцијалног мигранта из средине у којој живи и ради: због лоших услова живота, незавидне личне сигурносне позиције, сиромаштва, незапослености, па и политичких притисака. (Lucassen L., 2005: 120) Са друге стране, *pull* фактор је: „онај који покреће, који мотивише“ мигранта до дође у земљу у коју се имигрира. *Pull* фактор отвара перспективе, тако што примамљује појединца, будућег имигранта, да у земљу имиграције стигне, како би остварио своја животна, радна и егзистенцијална настојања, пошто у „обећаној земљи“ види: уређеније друштво, већу сигурност, боље услове за живот и рад, сносљивије услове за свеобухватни опстанак, остварење напредовања у каријери и

---

² Trachtman J. (2009). *The International Law of Economic Migration – Toward the Fourth*. Kalamazoo/Michigan: W.E. Upjohn Institute for Employment Research, p.4: „Within the EU, the drive toward free trade and economic integration has been defined in terms of four freedoms: free movement of 1) goods, 2) services, 3) money, and 4) labor.“

слично.³ (О “покретачима“ *pull* фактора у: Bansak C. and Simpson N. and Zavodny M., 2015: 26)

Под *имиграционом политиком* подразумевамо: сваку ону политику коју води једна држава када долази до транзита лица преко њених граница, а посебно оних лица која намеравају да раде и остану у земљи имиграције. Имиграциона политика, дакле, представља управљање пристиглим недржављанима на имиграционој територији, али и однос према имигрантима, тзв. *третирање*. Оно се креће у опсегу од: пуног поштовања слободе кретања до коришћења заштитних мера којима се слобода кретања отежава или ограничава (протективна имиграциона политика). У том случају сам чин имиграције одређујемо као: “активност којом особа место сталног боравка утврђује на територији дате државе на период који ће (или се очекује да ће) трајати најмање 12 месеци, а да је претходно имала стално пребивалиште на територији друге државе.” (Bobić M. i Babović M., 2013: 212)

2. ВРСТЕ И ТИПОВИ МИГРАЦИЈА

Када је реч о врстама или типовима миграција онда их најгрубље можемо поделити на: економске и некономске миграције. (Bobić M., 2007) Уз ову грубу поделу постоје још неке, такође основне, класификације попут оних на: легалне и илегалне, односно на: добровољне и принудне. Према трајању могле би се поделити на: привремене и трајне. Све у свему постоје три основне категорије миграција: емиграционе, имиграционе и транзитне. Све је већи број земаља које имају комбиноване карактеристике две или све три горепоменуте категорије. Поред ових класификација постоје и оне садржинске, које описују суштину миграторних кретања. То су: политичке миграције, економске миграције, социјалне, демографске...

3. ПРИКАЗ ТОКА ЕКОНОМСКИ МИГРАЦИЈА

Историјат економских миграција стар је колико и сама цивилизација. Па ипак, у новије време, након Другог светског рата, приметно је неколико таласа миграција на

---

³ Тако нпр: Poleti D., (2012). „Savremene radne migracije u Evropskom kontekstu – ekonomski i politički aspekti“. *Sociologija*, 55 (3): 333-348, Beograd: Sociološko udruženje Srbije i Crne Gore, str.334: „Istraživanja ukazuju na to da su ekonomski razlozi, poput traženja posla ili popravljanja uslova života i životnog standarda, najčešći pokretači.”

европском тлу. *Први* талас миграција запљуснуо је земље Западне Европе, пре свега: СР Немачку већ током педесетих и почетком шездесетих година XX века. Били су то економски имигранти са Балкана (из Грчке, Турске, потом и из Југославије). (Samers M., 2016: 123. и даље) Економски раст и развој разрушене СР Немачке захтевао је радну снагу, нарочито за нискоквалификоване послове. Имигранти су били јефтина радна снага, спремна да ради за ниске цене надница. Били су то радници на одређено време, тзв. *гастарбајтери* (нем. *Gastarbeiter* – гостујући или привремени радник).⁴ Према тој, првобитној концепцији, замишљено је да радници у Немачку долазе на одређено време, да одраде своје послове и да се потом врате натраг у своје резиденцијалне земље, са уштеђевином, од које су најчешће подизали некретнине за становање, и пензијом која им је омогућавала мирну и удобну старост. Читав њихов живот у земљи-имиграције конструисан је тако да само привремено остану. (Child D., Johnson J., 1981: 93) Међутим, време ће показати да се маса гастарбајтера током 70-тих и 80-тих година XX века задржала непланирано дуго у земљи имиграције, а да су њихова деца оптирала ка новој домовини, где су се акомодирали и асимиловали, а матерњи језик запоставили, или чак заборавили. *Други* талас економских имиграната у земље централне, западне и северне Европе десио се током 90-тих година XX века након рушења Источног блока и ратова на простору бивше Југославије. (Hedwig R., 1996: 287-300) Тада уз бивше Југословене: Бошњаке, Србе, Хрвате и друге..., долази маса света из источне Европе: Украјинци, Пољаци, Руси, Белоруси, кавкаски народи... Овога пута нови мигранти долазе са намером да се трајно настане у земље у које пристижу. Више се не говори о привременом, гастарбајтерском раду: ствари добијају потпуно нову димензију и конотацију... Коначно, трећи миграциони талас дешава се након обојених револуција у тзв. „Арапском пролећу“ након кога се руши одбрамбени појас европске безбедности у Средоземном мору и југоисточној Европи. Мигранти сада пристижу из земаља тзв. „Трећег света“, пре свега са Блиског и Средњег истока (Сирија, Ирак, Авганистан, али и Пакистан, Бангладеш...), и са простора подсахарске и северне Африке (Нигер, Чад, Обала слоноваче, Либија, Алжир, Мароко, Египат). Посебно интензиван број миграната уочљив је из земаља где је дошло до тзв. „Арапског пролећа“: Либија, Тунис, Египат, Сирија, Ирак... (Fargues Ph., Fandrich Ch., 2012: 2) Све ово указује на блиске везе политике и геополитике са дешавањима у погледу

---

⁴ *German Dictionary of Business, Commerce and Finance* (1997), Oxford: Routledge

миграција у земље-чланице Европске уније. Урушавају се тзв. „изтрошени режими“ (Мубарака или Бен-Алија), а плански се подривају антиколонијални арапско-социјално-националистички „БАС-поретци“ (Гадафија и Ел Асада). У читавој тој игри економске миграције имају тек споредну, али веома важну, улогу, јер представљају главни мотивациони покретач појединаца „у потрази за срећом и бољим животом“. Са укупним бројем од око 56 милиона миграната, Европа представља најзначајнији имиграциони регион. (Bauer T. and Haisken-DeNew J. and Schmidt C., 2005: 111-137) Миграције у Европи су актуелна тема, и то не само на Западу, већ и у источноевропским земљама које се суочавају са новом улогом: то су истовремено и транзициона и имиграциона друштва. Такође, Европска унија као специфична политичка творевина делом ограничава самостално одлучивање и деловање националних политика и економија. Процењено је да број међународних миграната износи 214 милиона.⁵ Један од сваких 35 људи у свету је мигрант. Оквирно један од седам људи на планети је стално у покрету. Око 3% становништва живи ван места свог рођења. Од 1965. до 1990. број међународних миграната порастао је за 45 милиона, годишњом стопом раста од 2,1%. Тренутна годишња стопа раста је још виша и износи 2,9%. Даглас Меси (*Douglas Massey*), теоретичар миграција, тврди да највећи број међународних мигранта проистиче из „друштва у трансформацији“. (Massey D., 2003)

4. МЕТОДСКЕ ПОСТАВКЕ

Ово мини-истраживање ће обухватити неколико фаза. Прва фаза је *фаза тестирања*, и она се огледа у одабиру оних економских показатеља који битно утичу на имиграционе политике на идеалнотипској скали: либерално-рестриктивно. Друга фаза је *контролна фаза* укрштања оних економских показатеља за које се показало да индукују промене у одабиру имиграционих политика на скали рестриктивно-либерално. Трећа фаза је израда упоредних показатеља и приказ стања. Коначно, четврта, последња, фаза је *изношење закључака* на основу добијених резултата.

III: ЕМПИРИЈСКИ НАЛАЗИ

---

⁵ XIX World Migration Report, 2010.

У средишту емпиријског истраживања биће статистички метод економетрије, који полази од укрштања једне независне или непроменљиве варијабле која бројчано изражава квалитет имиграционе политике са скали либерално-рестриктивно. Реч је о степену политичке интеграције (и)имиграната, тзв. *MIPEX (The Migrant Integration Policy Index)*. *MIPEX* је средство за мерење имиграционе политике⁶ којим се исказују политичке тенденције ка интеграцији миграната у: свим државама чланицама ЕУ, Аустралији, Канади, Исланду, Јапану, Јужној Кореји, Новом Зеланду, Норвешкој, Швајцарској, Турској и САД-у.⁷ Ова веома сложена, али поуздана, варијабла садржи 167 појединачних, увезаних показатеља који стварају целовиту слику о намерама и способностима једног друштва да интегрише имигранте у своју средину. (Botrić V., 2016: 14) Из *MIPEX*-а се врло јасно и видно изчитава захтев ка једној од граничних (и)миграционих политика на скали: рестриктивно-либерално. Индекс је користан инструмент за вредновање и упоређивање шта све владе чине на промоцији интеграција миграната у свим земљама које су узете у анализу.

Од свих економских показатеља, који су тестирани у почетној фази статистичке верификације (индекс запослености, индекс радно активног становништва, учешће лица са другим радним послом и други), два су показатеља као зависне и статистички проверљиве варијабле показале корелативност: домаћи бруто производ (GDP) и индекс квалитета живота (HDI). GDP је *друштвени бруто производ* који се дефинише као: укупно створени домаћи производ или крајњи исход производне активности, односно оно што остане од укупне производње добара и услуга када се умањи међуфазна потрошња.⁸ HDI или показатељ хуманог људског развоја (*Human development index*), формула је којом се мере: сиромаштво, писменост, образовање, животни век, пристојан стандард живота и други фактори за земље света. HDI је заправо сублимација: просечног животног века у једној земљи (мери се здрав и дуговечан живот), просечног степена образовања, и висине стандарда живота. (Deneulin S. and Shahani L., 2009: 138) Многи преко ове формуле

---

⁶ Niessen J. and Huddleston T. (2009). *Legal Frameworks for the Integration of the Third-Country Nationals*. Boston: Brill/Leiden, p.3: „The MIPEX is designed as a tool to assess to what extent equality principles are applied to integration policies.“

⁷ <http://www.mipex.eu/what-is-mipex>

⁸ Понегде се Домаћи бруто производ (GDP) дефинише као: завршна или финална тржишна вредност роба и услуга створених у једној земљи у мерном одсечку времена. (Тако нпр: Mankiw G. (2008). *Principles of Economics*. Fifth edition, Harvard University/Cengage Learning, p.512)

сврставају земље у: развијене (земље првог реда), оне у развоју (земље другог реда) и земље трећег света.

Најпре је спроведена припремна фаза, тзв. *тестирање* зависних варијабли оних економских показатеља који би могли да утичу корелативним везама на независну варијаблу MIPEX (која појашњава интензитет имиграционе политике на идеалнотипској скали: либерално-рестриктивно).

На основу одабраних економских показатеља, који би могли да чине зависне варијабле наспрам MIPEX-а, добијени су следећи квантификовани изходи, за неке насумично изабране економске показатеље:

	Net Migration Rate	Migration Integration Index	Unemployment	HDI 2009	GDP per capita (nominal) '08	GDB change (real) '08	Deficit (% GDP-a) '08
Net Migration Rate							
Pearson Correlation	1	.521**	.196	.522**	.682**	-.423	.080
Sig. (2-tailed)		.004	.317	.004	.000	.025	.685
N	28	28	28	28	28	28	28
Migration Integration Index	.521**		-.102	.555**	.513**	-.423	.364
Pearson Correlation		1	-.102	.555**	.513**	-.423	.364
Sig. (2-tailed)	.004		.606	.002	.005	.020	.057
N	28	28	28	28	28	28	28
Unemployment	.196	-.102		-.076	-.129	-.056	-.349
Pearson Correlation		1		-.076	-.129	-.056	-.349
Sig. (2-tailed)	.317	.606		.700	.512	.777	.069
N	28	28	28	28	28	28	28
HDI 2009	.522**	.555**	-.076		.702**	-.549**	.207
Pearson Correlation			1		.702**	-.549**	.207
Sig. (2-tailed)	.004	.002	.700		.000	.002	.290
N	28	28	28	28	28	28	28
GDP per capita (nominal) '08	.682**	.513**	-.129	.702**		-.545**	.453*
Pearson Correlation			1			-.545**	.453*
Sig. (2-tailed)	.000	.005	.512	.000		.003	.016
N	28	28	28	28	28	28	28
GDB change (real) '08	-.423*	-.436*	-.056	-.549	-.545		.041
Pearson Correlation			1				.041
Sig. (2-tailed)	.025	.020	.777	.002	.003		.836
N	28	28	28	28	28	28	28
Deficit (% GDP-a) '08	.080	.364	-.349	.207	.453*	.041	
Pearson Correlation			1				
Sig. (2-tailed)	.685	.057	.069	.290	.016	.836	
N	28	28	28	28	28	28	28

** . Correlation is significant at the 0.01 level (2-tailed).

* . Correlation is significant at the 0.05 level (2-tailed)

(Табела 1: Припремна фаза тестирања економских показатеља)

Model	Beta	t	Sig.
Unemployment	-.061	-.294	.771
GDP per capita (nominal) '08	.545**	2.701	.013
Ethnic majorities	.121	.567	.576
GINI	.002	.008	.993

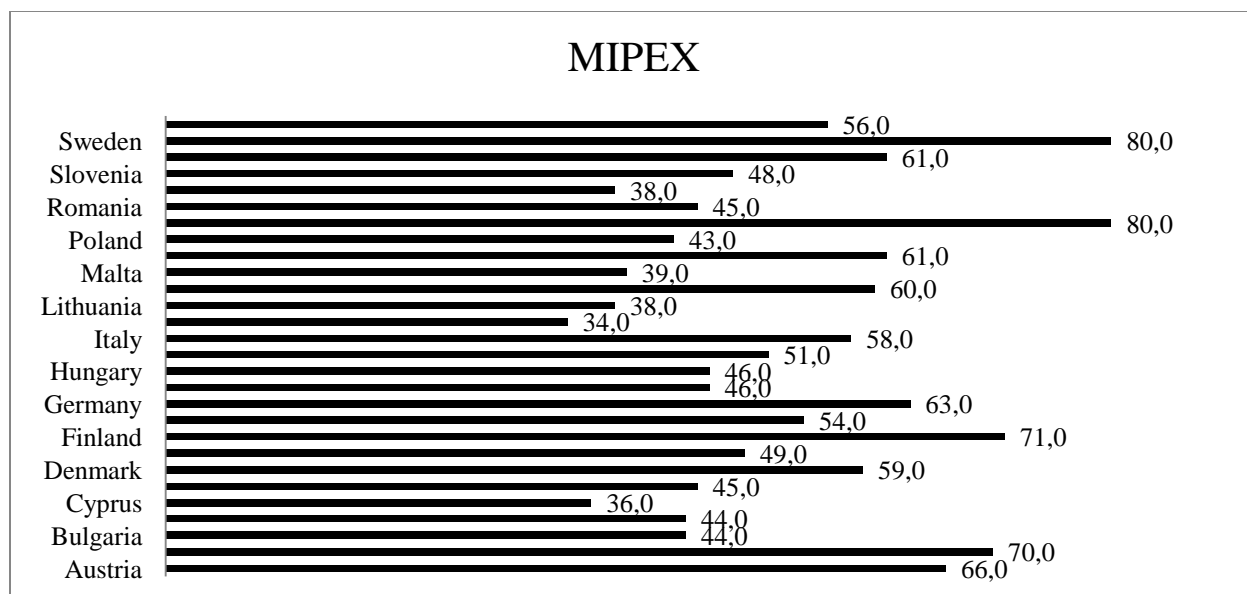
* p<.05

R²= .15 (15% варијанте MIPEX објашњава варијабле у моделу)

(Табела 2: Припремна фаза тестирања показатеља)

Истраживање ће најпре мерно изразити *независну варијаблу* MIPEX, која одређује степен политичке интеграције (и)миграната, и тиме указује на интензитет имиграционе политике на идеалнотипској скали: либерално-рестриктивно.

Бројчано изражена висина MIPEX-а за државе-чланице Европске уније изгледа овако:

Идеалнотипски нумерички налази MIPEX-скеале изгледају овако:

Бугарска Хрватска Кипар Чешка Летонија Литванија Малта Пољска Румунија Словачка	Рестриктивне имиграционе политике
Данска Естонија Француска Грчка Мађарска Ирска Италија Словенија Велика Британија	Средњи ниво рестрикције
Аустрија Белгија Финска Немачка Луксембург Холандија Португал Шпанија Шведска	Либералне имиграционе политике

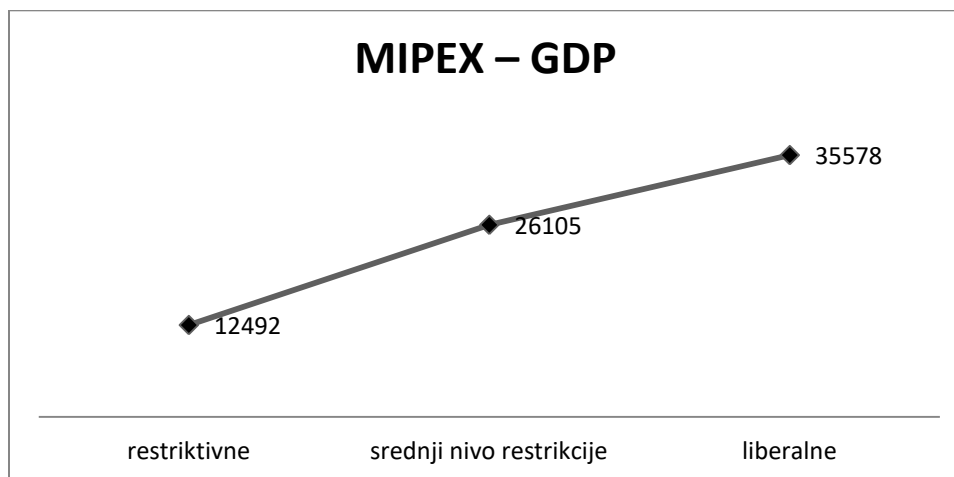
Када се Друштвени бруто производ и Показатељ хуманог развоја пропусте кроз MIPEX на скали: Рестриктивно → Средњи ниво рестрикције → Либерално добијају се следећи нумерички изходи:

	N	Mean	Std. Deviation	Std. Error	95% Confidence Interval for Mean		Minimum	Maximum
					Lower Bound	Upper Bound		
					GDP per capita (nominal) '08			
Рестриктивне имиграционе политике	10	124491.600	7477.12921	2364.47586	7142.7840	17840.4160	4600.00	31816.00
Средњи ниво рестрикције	9	26104.55556	11614.48069	3871.49356	17176.4	35032.2357	10500.00	42800.00
Либералне имиграционе политике	9	35577.7778	16665.96665	5555.32222	22767.1818	48388.3738	16200.00	76400.00
Total	28	24287.7500	15363.19934	2903.37177	18330.5232	30244.9768	4600.00	76400.00
HDI 2009								
Рестриктивне политике	10	.8099	.02922	.00924	.7890	.8380	.77	.86
Средњи ниво рестрикције	9	.8649	.02961	.00987	.8422	.8877	.81	.91
Либералне политике	9	.8761	.03005	.01002	.8530	.8992	.80	.91
Total	28	.8489	.04132	.00781	.8328	.8649	.77	.91

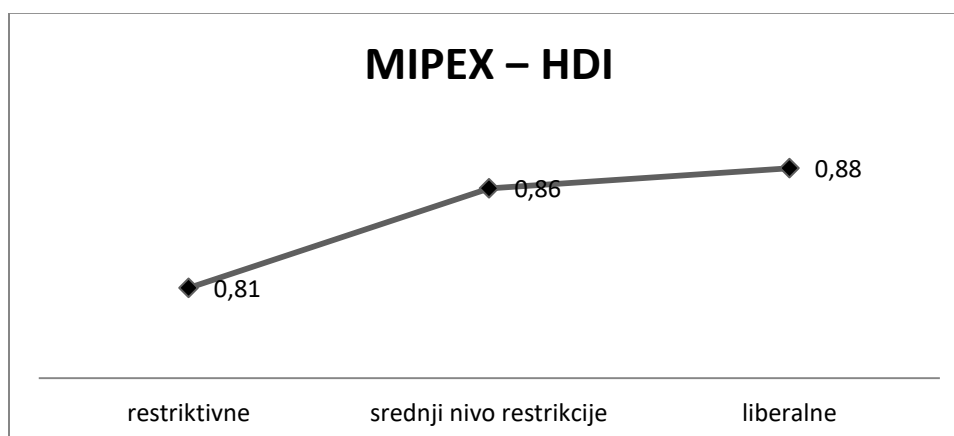

		Sum of Squares	df	Mean Square	F	Sig.
GDP per capita (nominal) '08	Between Groups	2568381135.072	2	1284190567.536	8.439	.002
	Within Groups	3804372000.178	25	152174880.007		
	Total	6372753135.250	27			
HDI 2009	Between Groups	.024	2	.012	13.784	.000
	Within Groups	.022	25	.001		
	Total	.046	27			

Ове вредности сада се могу и графички изразити:

$F(2,25)=8.44$, $p<.01$ (Графикон 1: Зависност имиграционе политике од Друштвеног бруто производа)

$F(2,25)=13.78$, $p<.01$ (Графикон 2: Зависност имиграционе политике од Хуманог људског развоја)

IV: ЗАКЉУЧНА РАЗМАТРАЊА

На основу налаза стања у емпиријској обради података намећу се извесни закључци:

Многи од одабраних економских показатеља (ниво (не)запослености, индекс радно активног становништва, учешће лица са другим радним послом и друго) не изазивају корелацију са индексом политичке интеграције (и)миграната на скали: либерално-рестриктивно (израженог кроз МІРЕХ-квантификатор).

Од свих економских показатеља који су коришћени као зависна варијабла једино Друштвени бруто производ (GDP) и Показатељ хуманог развоја – квалитет живота (HDI) исказују приметну корелативност. У случају GDP-а ова је корелативност експоненцијална и готово линеарна: земље са мањим GDP-ом имају рестриктивније имиграционе политике, и обрнуто: земље са већим GDP-ом исказују политички захтев ка либералнијој имиграционој политици. Ово се може тумачити захтевима тржишта за увозом јефтине радне снаге, али ако имамо у виду да други економски индекси (попут индекса незапослености или радно активног становништва) не исказују корелативност са МІРЕХ-ом, онда остајемо на нивоу генералног закључка да: Домаћи бруто производ (GDP), исказан као степен богатства једне земље, утиче на одабир имиграционих политика, али да други економски чиниоци не утичу на имиграционе политике. Слично је и када је у питању индекс квалитета живота (HDI). Овде је „крива“ експоненцијална али је линеарност слабије изражена, па је линија изломљена. То указује на готово пропорционалну сразмеру између: ниског квалитета живота и одабира рестриктивне имиграционе политике. Ово се може тумачити бригом слабих економија да и оно мало радних места сачувају у позицији економске рецесије од новопридошлица. То јесте изванредан осећај угрожености који може да креира имиграциону политику ка рестриктивним заштитним мерама. Та веза између HDI и МІРЕХ-а слаби већ на средњем нивоу рестрикције, па се „линија“ ломи, постаје блажа до нивоа земаља са либералном имиграционом политиком. Ово указује на извесну засићеност HDI-инпута заштитним мерама протекције од имиграната већ на средњем нивоу рестрикција. То истовремено наводи на још један закључак: да су економски сиромашнија друштва где је квалитет живота веома низак, у много већој мери затворена и ксенофобнија, него друштва већ на средњем нивоу квалитета живота.

На крају се намеће питање: Уколико од многих одабраних показатеља који су тестирани (а само неки овде и истакнути), само два указују на корелативну везу спрам одабира имиграционих политика, шта онда одређује опредељеност и перцепцију бирача у

погледу ставова према имигрантима? Оно што су неке недовољно истражене провере до сада показале, то су показатељи на пољу институционално-политичке опредељености, а то је већ раван идеја-вредности-норми: прихватање вредносног система кроз процес усвајања нормативних диспозитива које намећу: медији, образовање, и на крају и само васпитање. Економски чиниоци овде немају тако изражен утицај као што се очекивало.

ЛИТЕРАТУРА:

- Bansak Cynthia and Simpson Nicole and Zavodny Madeline (2015). *The Economics of Immigration*. Oxford: Routledge
- Bauer Thomas and Haisken-DeNew John and Schmidt Cristoph (2005). "International Labour Migration, Economic Growth and Labour Markets: The Current State of Affairs". (ed) Macura Miroslav and MacDonald Alphonsea and Haug Werner. *The New Demographic Regim – Population Challenges and Policy Responses*, United Nations
- Bobić Mirjana (2007). *Demografija i sociologija – veza ili sinteza*. Beograd: Službeni glasnik
- Bobić Mirjana i Babović Marija (2013). "Međunarodne migracije u Srbiji – stanje i politike". *Sociologija*, 50 (2): Beograd: Filozofski fakultet Univerziteta u Beogradu
- Botrić Valerija (2016). "Attitudes Towards Immigrants, Immigration Policies and Labour Market Outcomes – Comparing Croatia with Hungary and Slovenia". *Croatian International Relations Review*, 23 (76): 5-28. Zagreb: Institute for Development and International relations.
- Deneulin Séverine and Shahani Lila (2009). *An Introduction to the Human Development and Capability Approach – Freedom and Agency*. Ottawa: International Development Research Centre
- Fargues Philippe and Fandrich Christine (2012). "Migration after the Arab Spring". *Migration Policy Centre (MPC) – Research Report 2012/09*. Firenze (Florence): European University Institute Robert Schuman Centre for Advanced Studies
- *German Dictionary of Business, Commerce and Finance* (1997), Oxford: Routledge
- Hedwig Rudolph (1996). „The new gastarbeiter system in Germany“. *Journal of Ethnic and Migration Studies*, 22 (2): 287-300. Milton: Taylor & Francis
- <http://www.mipex.eu/what-is-mipex>
- Corry Dan (1996). *Economics and European Union Migration Policy*. London: Institute for Public Policy Research
- Lucassen Leo (2005). *The Immigrant Threat – The Integration of Old and New Migrants in Western Europe Since 1850*, Champaign: University of Illinois Press
- Mankiw Gregory (2008). *Principles of Economics*. Fifth edition, Harvard University/Cengage Learning

- Massey Douglas (2003). “Patterns and Processes of International Migration in the 21st Century”. Paper prepared for: *Conference on African Migration in Comparative Perspective*. Johannesburg, South Africa, 4-7 June, 2003.
- Niessen Jan and Huddleston Thomas (2009). *Legal Frameworks for the Integration of the Third-Country Nationals*. Boston: Brill/Leiden
- XIX World Migration Report, 2010.
- Poleti Dunja (2012). „Savremene radne migracije u Evropskom kontekstu – ekonomski i politički aspekti“. *Sociologija*, 55 (3): 333-348, Beograd: Sociološko udruženje Srbije i Crne Gore
- Samers Michael (2016). „New Guest Worker Regimes?“, 121-135, (ed) Amelina Anna, Horvath Kenneth, Meeus Bruno. *An Anthology of Migration and Social Transformation – European Perspectives*. New York: Springer International Publishing
- Trachtman Joel (2009). *The International Law of Economic Migration – Toward the Fourth*. Kalamazoo/Michigan: W.E. Upjohn Institute for Employment Research
- Childs David and Johnson Jeffrey (1981). *West Germany – Politics and Society*. Oxford: Routledge

Zoran Milosavljević, Institute for the Political Studies

ECONOMIC FACTORS OF MIGRATION IN THE MEMBER STATES OF EUROPEAN UNION

Summary:

Starting from the *Push* and *Pull* factors, the authors of the theoretical part of this journal started from the basic assumption that economic factors play a huge role in the determination of immigrant-countries of the EU Member States in the selection of immigration policy. This research has pointed to the correlations between GDP and HDI against MIPEX. However, other economic indicators, missed as dependent variables against MIPEX, have not shown a correlation selected by the scale of immigration policy: the liberal-restrictive. Higher correlations against the selection of immigration policy should seek to: Value and Political level of normative expectations.

Key words: migration, immigration, the economy, society, the European Union